

Majbagge på Öland

Av Torbjörn Brissman

Vår årliga Ölandsresa som brukar ske i slutet av maj gav inte dom bästa förutsättningarna för fågelskådning. Regnet och dimman låg tät främst på södra delen av ön och gjorde det svårskådat. Fågelsång och läten gick bra att registrera, men man vill ju se dom också.

Efter två dagar på södra Öland funderade vi på att åka norrut. Vädret såg bättre ut där. Väl framme i Färjestaden försökte solen leta sig fram genom dimmolnen. Vi bestämde oss för att besöka Jordtorpsåsen som är en av Sveriges bästa insektslokaler. Den ligger strax SO om Algutsrum, norr om Färjestaden. Väl framme tar vi oss ut på vandringsstigen. Åsen består av betande ängsmark med enbuskar och björk och gullvivor i mängder med inslag av blålila orkidéer. Vi följer stigen och kliver över flera stättor. Vid en stigkorsning får vi se en blå bagge, den är nästan lite turkos alldeles oljig, väldigt egendomlig och vacker. Kameran låg hemma på vandrarhemmet, men Rosa hade kamera i sin telefon och med den tog hon några bilder. Men kunskapen om vad det är för bagge hade vi inte.

En dag i början av juni kommer en bekant och medlem i Sörmlandsentomologerna till Nyköping, författaren och blomflugeskännaren Fredrik Sjöberg. Han är här för att berätta om sin trilogi detta på en författarafton på Oscarsbergs trädgård. Jag visar Fredrik baggen som finns på bild i mobilen och han säger direkt att det är *Meloe brevicollis* Korthalsad majbagge och tillägger att det är en av de sälsyntaste och svåraste djur att finna. Fredrik berättade att han höll på med skalbaggar innan blomflugorna tog över. Djuret är rödlistat.

Med lite artefakta från olika källor citerar jag vad Mikael Sörenson och Boel Mårtensson på Lunds Universitet skriver om arten.

"Korthalsad majbagge utmärks av sin metallblå färg, sin egendomligt uppsvällda bakkropp (främst den äggstinna honan) och förkortade, ovala och något överlappande täckvingar. Arten saknar flygvingar. Den har en parasitisk utveckling och lever på marklevande solitära bin. Larven genomgår en ganska kompliserad och ovanlig typ av utveckling.- hypermetamorfos- som inkluderar sju larvstadier av mycket skiftande utseende och grad av aktivitet. Det som utmärker majbaggarna är att den nykläckta larven inte själv uppsöker värdbinas bon utan i stället passivt inväntar de potentiella värdarna, sittande uppkrupen i blomsterställningen av olika slags örter. När en nektar eller pollensökande insekt slår sig ner i blomman kastar sig larven upp i dess päls. Om det är en hona av ett solitärt bi för hon larven till sitt bo. Detta är en högst chansartad strategi och innebär hög dödlighet för larverna. Den vidare larvutvecklingen sker till större delen nere i värd biets boceller vars innehåll förtärs. Den övervintrar som puppa och kläcks från slutet av april till början av maj".

Meloe brevicollis Korthalsad majbagge. Foto: Rose-Marie Ljunggren